

Languages on this page:

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 21 april 2010

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer om idrott och fysisk bildning på idrottsforum.org

Under senare tid har den som följer den akademiska bok- och tidskriftsutgivningen i England och USA kunnat notera flera tecken på en sammansmältning av de två utgivningsformerna. Det brittiska vetenskapsförlaget Routledge, och inte minst dess utgivning inom idrottsområdet, är ett bra exempel. Sedan länge har temanummer av tidskriften *International Journal of the History of Sport* i efterhand publicerats som böcker i serien *Sport in the Global Society*. Helt nyligen har vissa av förlagets tidskrifter, till exempel *Sport, Ethics and Philosophy* utkommit med temanummer, ibland två i rad, som kort tid efteråt utkommit i bokform. Ett annat exempel på den här sammansmältningen är antologier som bygger på tidigare publicerade tidskriftsartiklar. Ett färskt exempel på detta fenomen är *The Routledge Physical Education Reader* (Routledge), där redaktörerna Richard Bailey och David Kirk samlat de i deras tycke 22 viktigaste artiklarna inom fysisk bildning från senare år ur de ledande vetenskapliga tidskrifterna på området (och inte bara de från Routledge). Karin Redelius har läst denna guide till kunskapsområdet *physical education* med delvis blandade känslor, som ofta blir fallet när det handlar om texter i urval: somt är mycket bra, annat kunde man varit utan, och varför saknas just den författaren eller den texten. Och varför bara anglosaxiska författare? Vår recensent kan det här området, och hennes välskrivna genomgång och värdering av boken är lärd och värdefull. Som en extra bonus får läsaren dessutom en klar indikation på att den här typen av sammanställningar av vetenskapliga artiklar håller på att fasas ut.

Pedagogiska texter i urval

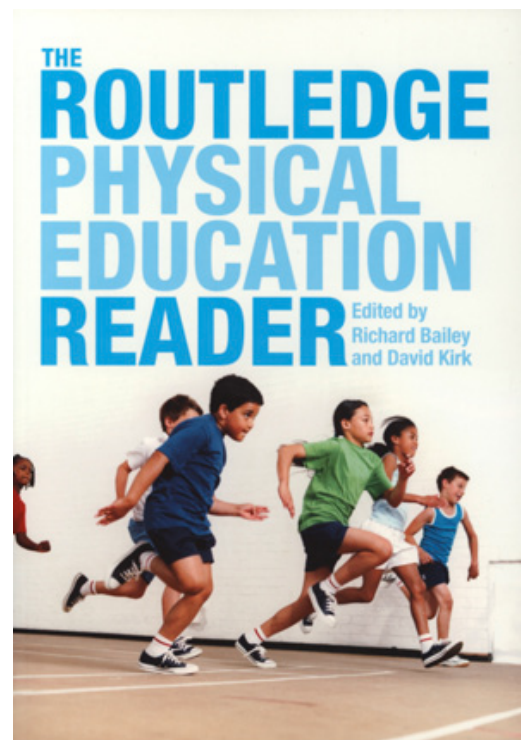
Karin Redelius

Gymnastik- och idrottshögskolan, Stockholm

Richard Bailey & David Kirk (red)
The Routledge Physical Education Reader
420 sidor, hft.
Abingdon, Oxon: Routledge 2009
ISBN 978-0-415-44601-3

The Routledge Physical Education Reader innehåller en samling av 22 artiklar som tidigare publicerats i vetenskapliga tidskrifter. Den äldsta artikeln härrör från 1985 och den nyaste från 2006 men merparten, närmare bestämt 15 artiklar, har publicerats under 2000-talet. Med några undantag har samtliga artiklar varit införda i de tidskrifter som dominerar det forskningsområde som rör skolans idrottsundervisning: *European Journal of Physical Education* (EJPE), *Journal of Teaching Physical Education* (JTPE), *Physical Education and Sport Pedagogy* (PESP), *Sport, Education and Society* (SES) och *Quest*. Dessa tidskrifter har ett uttalat samhällsvetenskapligt, och inte sällan ett pedagogiskt eller utbildningsvetenskapligt, perspektiv på idrott, fysisk aktivitet och idrottsundervisningen i skolan (physical education).

Samtliga 29 författare till de utvalda artiklarna kommer från Storbritannien, USA, Australien eller Nya Zeeland. Även om de utgör erkända akademiker som vanligtvis publicerar sig i nämnda tidskrifter, känns den anglosaxiska dominansen besvärande. Finns det verkligen inga artiklar som skrivits av forskare med någon annan kulturell bakgrund som platsar i denna exklusiva skara? För exklusiv får nog denna läsguide, som är det begrepp jag väljer att översätta engelskans 'reader' med, anses vara.

Idén med ge ut en läsguide av det här slaget är, enligt baksidestexten, att samla ett antal klassiska, nutida och "svåråtkomliga" artiklar som skrivits av 'the very best international scholarship in PE'. Är inte sådant påstående lite väl anglo-centristiskt med tanke på urvalet författare? Men jag ska inte vara grinig; de som skriver på sitt modersmål och som därmed har språket i sin hand har självklart ett försprång, och dessutom har de ytterligare ett försprång genom att vi andra (läs: europeiska forskare) kommit in på banan relativt sent. Så, egentligen ifrågasätter jag inte urvalet av texterna. Att som redaktörer ha den ansvarsfulla och delikata uppgiften att välja ut vilka artiklar som ska ingå i läsguiden – och av vilken anledning – kan inte ha varit lätt. På vilka grunder har du urvalet skett?

De välrenommerade redaktörerna, tillika flitiga skribenterna och professorerna, John Bailey och David Kirk betonar inledningsvis att urvalet är högst subjektivt och att valet styrts av deras egna intressen och smak för skilda områden och perspektiv. De är nogga med att påpeka att andra redaktörer kunde ha gjort andra val och att urvalet avslöjar lika mycket om deras egna värderingar och ståndpunkter som det gör om de värderingar och ståndpunkter som dominerar på området. Att de i sitt urval enbart har med anglosaxiska författare kommenterar dessa, annars så medvetna, forskare inte med ett ord. Tvärtom, skulle man nästan kunna säga, eftersom de, efter påpekandet om att urvalet är subjektivt, menar att ambitionen från deras sida är att övertyga läsaren om att det verkligen är det bästa och mest välgrundade urval av artiklar som redaktörerna gjort. Bailey medverkar själv med en artikel och Kirk med inte mindre än fyra. Ingen annan författare är så väl representerad. Det kan verka förmätet om det inte vore så att David Kirk inte bara är samtidens kanske mest flitige utan sannolikt också den mest välciterade på området, så det känns helt i sin ordning. Men blygsam kan han ju inte sägas vara?

” Att de i sitt urval enbart har med anglosaxiska författare kommenterar dessa, annars så medvetna, forskare inte med ett ord.

Boken är indelad i åtta olika områden. Då rubrikerna på områdena är något svåra att översätta (inte minst physical education ställer till besvär) – men ändå inte svårförståeliga – väljer jag att redovisa de engelska begreppen:

1. Nature and values of physical education
2. Physical education and sport
3. Physical education and health
4. Learners and learning
5. Teachers and teaching
6. Curriculum and content
7. The social construction of bodies
8. Researching physical education

Inför varje avsnitt kommenterar Bailey och Kirk de artiklar som ingår. Denna kommentar sträcker sig till ungefär en halv sida per avsnitt (vid något tillfälle är kommentaren upp till en sida), vilket i mitt tycke är i minsta laget. Jag hade gärna tagit del av ett utförligare resonemang från redaktörerna om deras skäl till att välja de artiklar de gjort, och vad de anser att artiklarna specifikt har tillfört den vetenskapliga diskussionen på de olika områdena. Idén med en guide av det här slaget, tycker jag, ska vara just att få en introduktion till det man som läsare är på väg att ta sig an.

Avsnitten fyra, fem och sex (se ovan) utgör enligt redaktörerna kärnan i boken. De behandlar de tre viktigaste dimensionerna i pedagogik och de har också fått det största utrymmet sett till antal artiklar per avsnitt. Det är också här jag har störst behållning av de artiklar som ingår, men så är jag också mest intresserad av pedagogiska frågor. Om jag nu, i min tur, ska göra ett subjektivt urval av några av de artiklar jag anser mest givande, så får det bli:

Making a difference? Education and 'ability' in physical education av John Evans. Evans är en auktoritet på området, och det är förvånande att inte fler av hans alster är medtagna. I nämnda artikel för han med utgångspunkt i Bourdieus sociologi ett angeläget resonemang om hur det vi benämner 'god förmåga' är socialt konstruerat, samt vilka följder den dominerande synen på vad som anses vara en 'god förmåga' får för vilket lärande som betonas i skolan.

I samma avsnitt, benämnt 'Learners and learning', finns en intressant artikel av David Kirk och Doune Macdonald: *Situated learning in physical education*. De utgår från Lave och Wengers resonemang om lärandets situerade natur, liksom från Vygotskys betoning på lärande som en konstruktivistisk och aktiv handling, och diskuterar dess konsekvenser för skolans idrottsundervisning.

I ytterligare en artikel av Kirk, denna gång tillsammans med Ann MacPhail, konkretiseras hur ett situerat lärande kan ske, genom att författarna diskuterar och tillför nya perspektiv på den välciterade modellen 'Teaching Games for Understanding' (TGfU).

Därutöver vill jag även nämna två artiklar av Michael Gard som båda har ett uttalat kritiskt perspektiv. I *Being someone else: using dance as anti-oppressive teaching* skiftar han fokus bort från det traditionella innehållet i idrottsundervisningen och diskuterar hur dans kan bidra till att ett klimat fritt från förtryck skapas. Tillsammans med Jan Wright kritiserar han i artikeln *Managing uncertainty: obesity discourses and physical education in a*

risk society det rådande talet om den så kallade fetmaepidemin, dess risker och botemedel, och menar att det talet bidrar till att konstruera specifika synsätt på kroppen som i sig är 'riskfyllda'.

Slutligen vill jag även föra fram en artikel av Hailey Fitzgerald, *Still feeling like a spare piece of luggage? Embodied experiences of (dis)ability in physical education and school sport*. I artikeln låter hon funktionshindrades egna upplevelser av sin situation i skolans idrottsundervisning framträda – ett relativt ovanligt grepp märkligt nog. Genom deras synpunkter problematiserar författaren rådande föreställningar om normalitet.

Behövs då en läsguide av det här slaget? För mig som relativt ny forskare på den internationella arenan känns den mycket betydelsefull. I den flora av vetenskapliga artiklar som nu finns på området är det inte alltid lätt att orientera sig. Genom urvalet i Routledge's läsguide vet jag nu vilken forskning jag absolut måste förhålla mig till, som det brukar heta, och som den som vill framstå som en trovärdig forskare inom de områden som behandlas i boken inte kan gå förbi. Frågan är emellertid om det blir några fler läsare av det här slaget från Routledge sida. Anne Flintoff, professor vid Leeds Metropolitan University, och en av redaktörerna till *Gender and Sport: A Reader* (Routledge 2001), berättade, då vi stötte på varandra på en konferens i höstas, att hon blivit ombedd av Routledge att revidera den första upplagan. Enligt deras önskemål skulle inte bara ett nytt urval av texter göras, utan kommentarerna till varje område skulle utökas och förtydligas (bra, helt i min smak).

Sagt och gjort; hon och den tidigare kollegan, professor emerita Sheila Scraton, satte igång. De valde ut nya texter och la ner ett stort arbete på att beskriva grunderna för urvalet och vad de ansåg artiklarna särskilt bidrog med. När de var klara och kontaktade Routledge möttes de av beskedet att förlagets policy ändrats. Att ge ut några läsguider är nu inte längre aktuellt då det inte anses lönsamt att lägga ner stora summor på att köpa loss artiklar från tidskrifter som inte är så svåråtkomliga som förr. De flesta bibliotek på högskolor eller universitet med idrottsutbildningar har i dessa elektroniska tidevarv tillgång till tidskrifterna via nätet. Anne Flintoff blev snopen förstås – och jag med, för jag finner läsguider av det här slaget, inte minst om redaktörernas kommentarer blir än fylligare och informativa, mycket läsvärda och lärorika.

© Karin Redelius 2010.

 [Hitta bästa pris på boken hos Prispallen.se](#)

 [Kjøp boken fra Capris.no](#)

 [Sammenlign priser på bogen hos Pensum.dk](#)

 [Buy this book from Amazon.co.uk](#)

 [Buy this book from Amazon.com](#)